

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 24/2013

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Β')**

Συνεδρίαση της 21^{ης} Ιανουαρίου 2013

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, αρχαιότερος των Νομικών Συμβούλων του Τμήματος, λόγω κωλύματος του Προέδρου του Τμήματος Φωκίωνα Γεωργακόπουλου, Προέδρου του ΝΣΚ.

Μέλη: Θεόδωρος Ψυχογιός, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Ευγενία Βελώνη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Δημήτριος Χανής και Αικατερίνη Γρηγορίου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΠΟΙΚ 011226/ΕΞ 2012/5-12-2012 έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών προς την Γενική Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας/ Γενική Δνση Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων/Δνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης του ίδιου Υπουργείου και το υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΤΥΔ' 1180462/267 ΕΞ 2012/31-12-2012 έγγραφο της Γενικής Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας/Γενική Δνση Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων/Δνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης του Υπουργείου Οικονομικών.

Περίληψη ερωτήματος: *Δυνατότητα αναδρομικής αναπροσαρμογής των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων του Καποδιστριακού Δήμου Ψυχικού μετά την έκδοση των υπ' αριθμ. 2019 και 2020/2012 ακυρωτικών αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) και της υπ' αριθμ. 465/2012 γνωμοδοτήσεως της Ολομελείας του ΝΣΚ και ειδικότερα, αν η αναπροσαρμογή δύναται να χωρήσει αναδρομικά από 1-3-2007 για όλα τα ακίνητα του Δήμου Ψυχικού ή μόνο για τα ακίνητα στα οποία αφορούσαν οι υπουργικές αποφάσεις που ακυρώθηκαν με τις αποφάσεις του ΣΤΕ.*

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β') γνωμοδότησε ως εξής:

I. Ιστορικό

Εκ του εγγράφου της ερωτώσης υπηρεσίας και των στοιχείων του φακέλου της υποθέσεως προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με την υπ' αριθμ. 1122435/3634/ΟΟΤΥ/Δ'/730-12-2005 (ΠΟΛ 1158), απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β' 1982), της οποίας η ισχύς άρχισε την 1-1-2006, αναπροσαρμόσθησαν οι τιμές και επεκτάθηκε το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων όλων των περιφερειών της χώρας που μεταβιβάζονται με οποιαδήποτε αιτία και βρίσκονται σε περιοχές εντός σχεδίου.

Στη συνέχεια, με την υπ' αριθμ. 1020564/487/00ΤΥ/Δ'/27-2-2007 (ΠΟΛ 1034) απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Β' 269), της οποίας η ισχύς άρχισε την 1/3/2007, αναπροσαρμόσθηκε, μεταξύ άλλων, η τιμή που προβλεπόταν στην προαναφερθείσα απόφαση του ως άνω Υπουργού, για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των ακινήτων, που μεταβιβάζονται με επαχθή αιτία ή αιτία θανάτου, δωρεά ή γονική παροχή στη Β' Ζώνη του Παλαιού Ψυχικού. Η απόφαση αυτή, κατά το ως άνω μέρος που αναφέρεται στη ζώνη Β' του Παλαιού Ψυχικού, ακυρώθηκε με την υπ' αριθμ. 2107/2009 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την αιτιολογία ότι δεν προέκυπτε από τα στοιχεία του φακέλου ότι η αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών στην ως άνω ζώνη είχε γίνει κατόπιν

εκτιμήσεως στοιχείων που δικαιολογούσαν αυτήν, ώστε να προκύπτει το δικαιολογητικό έρεισμα της γενομένης ρυθμίσεως.

Σε συμμόρφωση προς την ανωτέρω δικαστική απόφαση εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1088318/2449/00ΤΥ/Δ'/16-9-2009 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (σε αντικατάσταση της απόφασης 1020564/487/00ΤΥ/Δ'/27-2-2007 ΑΥΟΟ, που ακυρώθηκε), της οποίας η έναρξη ισχύος ορίσθηκε από 1/3/2007, με την οποία αναπροσαρμόστηκε η τιμή της Β' Ζώνης Ψυχικού, που είχε καθοριστεί με την υπ' αριθμ. 1122435/3634/00ΤΥ/Δ'/30-12-2005 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Η εν λόγω απόφαση ακυρώθηκε με την υπ' αριθμ. 3626/2010 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την αιτιολογία ότι η εν λόγω αναπροσαρμογή δεν έγινε, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2107/2009 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, όπως απαιτείτο, ήτοι κατόπιν εκτιμήσεως συγκεκριμένων στοιχείων, που να ανταποκρίνονται χρονικώς στον καθορισμό τιμών κατά ζώνες με βάση την πραγματική αγοραία αξία των οικείων ακινήτων, αλλά, είχε στηριχθεί σε στοιχεία αναγόμενα στο έτος 2005, τα οποία, ως εκ τούτου, στοιχούσαν σε πλασματική, και όχι στην πραγματική αγοραία αξία των οικείων ακινήτων.

Με την υπ' αριθμ. 465/2012 γνωμοδότηση της Ολομελείας του ΝΣΚ έγινε δεκτόν, κατά τα λεπτομερώς σε αυτήν διαλαμβανόμενα, ότι *«ύστερα από την ακύρωση, με την απόφαση 3626/2010 του ΣΤΕ, της απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών 1088318/2449/00ΤΥ/Δ'16-9-2009, περί προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων, που κείνται στη Β' Ζώνη Παλαιού Ψυχικού, η Διοίκηση δύναται να προβεί στην έκδοση νέας κανονιστικής πράξης, με αναδρομική ισχύ, για το χρονικό διάστημα από 1-3-2007 έως 16-3-2011, με το ίδιο ή διαφορετικό περιεχόμενο, προς τις ακυρωθείσες υπουργικές αποφάσεις, συμμορφούμενη προς το συνολικό περιεχόμενο της απόφασης 2107/2009 του ΣΤΕ»*.

Επακολούθησε η έκδοση της υπ' αριθμ. ΠΟΛ 1040/1-3-2011 αποφάσεως του Υφυπουργού Οικονομικών (Β' 434), η οποία άρχισε να ισχύει από 17/3/2011, με την οποία αναπροσαρμόστηκαν οι τιμές του συστήματος αντικειμενικού προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων σε όλες τις ζώνες του Παλαιού Ψυχικού (Α-Ζ), πλην όμως και η απόφαση αυτή ακυρώθηκε με τις υπ' αριθμ. 2019 και 2020/2012 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Συγκεκριμένα.

Με την πρώτη απόφαση του ΣΤΕ ακυρώθηκε κατά το μέρος που αναφέρεται στη ζώνη ΣΤ' του Παλαιού Ψυχικού, με την αιτιολογία ότι, ενώ η εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 επιτάσσει, κατά την έννοιά της, τον καθορισμό τιμών κατά ζώνες κατόπιν εκτιμήσεως συγκεκριμένων στοιχείων που ανταποκρίνονται χρονικώς στην εκάστοτε συγκεκριμένη πραγματική αγοραία αξία των οικείων ακινήτων, στην συγκεκριμένη περίπτωση, ούτε από την προσβαλλόμενη απόφαση ούτε από άλλα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι ο καθορισμός της τιμής εκκίνησης στην ως άνω ΣΤ' Ζώνη του Παλαιού Ψυχικού έγινε κατόπιν εκτιμήσεως στοιχείων που δικαιολογούν αυτόν.

Με την δεύτερη απόφαση του ΣΤΕ ακυρώθηκε κατά το μέρος που καθορίζει τιμή εκκίνησης στο τμήμα της οδού Δάφνης μεταξύ της ομωνύμου πλατείας και της διασταυρώσεως με την οδό 28ης Οκτωβρίου (εντός της Β' Ζώνης του Παλαιού Ψυχικού) στο ύψος των 8.000, με την αιτιολογία ότι δεν προκύπτει ότι η ένταξη των ως άνω ακινήτων στην Β' Ζώνη και ο καθορισμός της τιμής τους έγινε κατόπιν εκτιμήσεως συγκεκριμένων στοιχείων ανταποκρινομένων στην πραγματική αγοραία αξία τους, κατά παράβαση της εξουσιοδοτικής διατάξεως του άρθρου 41 του ν. 1249/1982.

2. Με βάση την κατάσταση που διαμορφώθηκε μετά την έκδοση των υπ' αριθμ. 1019 και 2020/2012 αποφάσεων του ΣΤΕ, η αρμόδια υπηρεσία, έχουσα την άποψη ότι η όλη εξέλιξη *«...οδηγεί σε ανομοιομορφία και διατάραξη της κλιμάκωσης των τιμών του Ψυχικού...»*, πρότεινε στην πολιτική ηγεσία, με την υποβολή ενημερωτικού σημειώματος, τις εξής εναλλακτικές λύσεις: (α) τον επανακαθορισμό των τιμών σε συμμόρφωση προς τις ακυρωτικές αποφάσεις, που θα είχε όμως ως αποτέλεσμα την διατήρηση της ανομοιομορφίας και (β) τον επανακαθορισμό των τιμών όλων των ζωνών του Ψυχικού, που θα είχε ως αποτέλεσμα αφενός μεν τη συμμόρφωση προς τις ακυρωτικές αποφάσεις, αφετέρου δε την εξάλειψη της ανομοιομορφίας και *«...την πιο αξιόπιστη προσέγγιση του σημερινού πραγματικού επιπέδου των αγοραίων τιμών...»*.

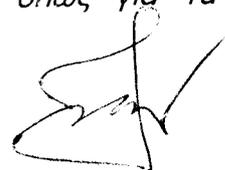
Επί του ενημερωτικού σημειώματος αυτού, ο Υφυπουργός Οικονομικών επισημείωσε τα εξής: *«έχοντας υπόψη τις ακυρωτικές αποφάσεις του ΣΤΕ, την 465/2012 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ και το γεγονός ότι για την υπόλοιπη Ελλάδα ισχύουν οι Αντικειμενικές αξίες της 1-1-2007, να συνεδριάσει η Επιτροπή του άρθρου*

41 του νόμου 1249/82 και να προτείνει αναδρομικά για ολόκληρο τον (Καποδιστριακό) Δήμο Ψυχικού τιμές που ίσχυαν κατά την ίδια αυτή ημερομηνία (1-1-2007) ώστε να εκδοθεί άμεσα η σχετική υπουργική απόφαση».

Μετά ταύτα, ο Υπουργός Οικονομικών, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΠΟΙΚ 011226/Ξ 2012/5-12-2012 έγγραφό του προς την Δνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας, λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερθείσα επισημείωση του Υφυπουργού και προκειμένου «...να αποφασισθεί ποιά από τις δύο προτάσεις της Υπηρεσίας θα υιοθετηθεί..», έδωσε εντολή «να γίνει νομική αξιολόγηση από τον Νομικό Σύμβουλο της δυνατότητας αναδρομικής αναπροσαρμογής των τιμών του Καποδιστριακού Δήμου από 01.03.2007 – όπως προτείνεται από τον Υφυπουργό καθώς και εάν ενδείκνυται να γίνει ανακαθορισμός των τιμών σε ολόκληρο τον Δήμο, αντί των ζωνών για τις οποίες έχουμε επανέλθει στο καθεστώς του 2006. Επιπλέον ειδικά για την αναδρομικότητα να γίνει αξιολόγηση από τις φορολογικές υπηρεσίες της επίπτωσης στα ήδη καταλογισθέντα ή προς καταλογισμό ποσά και εφόσον προκύπτει οποιαδήποτε επιβάρυνση του Δημοσίου (π.χ. αναπροσαρμογή ΦΑΠ, ΦΜΑΠ, ΕΕΤΗΔΕ παρελθόντων ετών για τους ιδιοκτήτες ακινήτων στην περιοχή) η αναδρομικότητα δεν εξετάζεται. Αναλόγως των απαντήσεων να υποβληθεί από την αρμόδια Επιτροπή, πρόταση ανακαθορισμού των τιμών είτε ολόκληρου του Καποδιστριακού Δήμου Ψυχικού, είτε των ζωνών που επηρεάστηκαν από τις αποφάσεις του ΣΤΕ...».

II. Εφαρμοστές διατάξεις και ερμηνεία αυτών

1. α. Στις παραγράφους 1 (μετά την τροποποίηση αυτής με τα άρθρα 14 παρ.1 του ν.1473/1984, Α' 127, και 14 παρ.18 του ν. 1882/1990, Α' 43) και 2 του άρθρου 41 του ν.1249/1982 (Α' 43), κατ' εξουσιοδότηση των οποίων εκδόθηκαν οι προμνησθείσες στην προηγούμενη παράγραφο (I.1.) υπουργικές αποφάσεις που ακυρώθηκαν με τις αποφάσεις του ΣΤΕ, κρίνονται τα εξής : «1. Για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας των ακινήτων που μεταβιβάζονται με αντάλλαγμα ή αιτία θανάτου, δωρεάς ή προίκας, λαβαίνονται υπόψη οι τιμές εκκίνησης, που είναι καθορισμένες από πριν κατά ζώνες ή οικοδομικά τετράγωνα και κατ' είδος ακινήτου, όπως αστικό ακίνητο, μονοκατοικία, διαμέρισμα, κατάσταση, αγρόκτημα και άλλα. Οι τιμές εκκίνησης αυξάνονται ή μειώνονται ποσοστιαία ανάλογα με τους παράγοντες που επηρεάζουν αυξητικά ή μειωτικά την αξία των ακινήτων, όπως για τα

διαμερίσματα η παλαιότητα, η θέση στο οικοδομικό τετράγωνο ή στον όροφο της πολυκατοικίας, για τα καταστήματα η εμπορικότητα δρόμου, το πατάρι, το υπόγειο, για τα αγροκτήματα η καλλιεργητική αξία, η τουριστική ή παραθεριστική σημασία και άλλα. Οι τιμές εκκίνησης και οι συντελεστές αυξομείωσής τους θα καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών, μετά από εισήγηση Επιτροπών που θα αποτελούνται από οικονομικούς υπαλλήλους, μηχανικούς του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και άλλα πρόσωπα που διαθέτουν ειδικές γνώσεις ή ιδιάζουσα εμπειρία και θα συγκροτούνται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Προεδρίας Κυβερνήσεως και Οικονομικών. Οι κατά το προηγούμενο εδάφιο τιμές αναπροσαρμόζονται το βραδύτερο, ανά διετία, με τις κατά την παράγραφο 2 του παρόντος αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών. 2. Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών καθορίζονται: α) η καταχώρηση των τιμών εκκίνησης και των συντελεστών αυξομείωσής τους σε πίνακες και η συσχέτισή τους με διαγράμματα που καταρτίζονται με βάση χάρτες, β) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου ...».

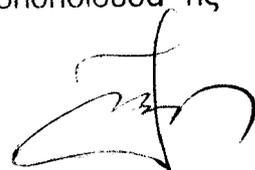
β. Με τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 41 του ν.1249/1982 θεσπίζεται νέος τρόπος προσδιορισμού της αγοραίας αξίας των επ' ανταλλάγματι ή αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής ή προίκας μεταβιβαζομένων ακινήτων κατά τρόπο, ώστε, βάσει λεπτομερών και προκαθορισμένων κριτηρίων, να προκύπτει για όλα τα ακίνητα μιας περιοχής και για κάθε ένα από αυτά ορισμένη αξία. Οι διατάξεις αυτές δεν αντίκεινται στο Σύνταγμα, αφού με αυτές αφ' ενός δεν θεσπίζεται αμάχητο τεκμήριο προσδιορισμού της αξίας των εν λόγω ακινήτων, δεδομένου ότι ο φορολογούμενος δύναται με δική του πρωτοβουλία να αποστεί από την εφαρμογή του αντικειμενικού αυτού τρόπου προσδιορισμού της αγοραίας αξίας (άρθρο 41§6 του ν.1249/1982), αφ' ετέρου παρέχεται εξουσιοδότηση προς τον Υπουργό Οικονομικών να ρυθμίζει όχι το αντικείμενο – κατά την έννοια του άρθρου 78§4 του Συντάγματος – των περιών πρόκειται φόρων, το οποίο καθορίζεται από τις διατάξεις των οικείων νόμων που προβλέπουν τους φόρους αυτούς (α.ν. 1521/1950, ν.δ. 118/1973, άρθρα 5-19 ν. 3634/2008, 27-34, 44-45 ν. 3842/2010) σε συνδυασμό με το άρθρο 41 του ν.1249/1982, αλλά τις τιμές εκκινήσεως ανά ζώνες και τους συντελεστές αυξομειώσεως αυτών, ήτοι ζητήματα ειδικότερα και τεχνικά, κατά την έννοια του

άρθρου 43§2 του Συντάγματος, που αφορούν στον τρόπο προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας (ΣΤΕ 2019, 2020/2012, 3626/2010, 2107/2009, 230/2002 7μ., 1552/1999).

2. α. Από τις διατάξεις των άρθρων 26 και 43 του Συντάγματος προκύπτει ότι δεν είναι επιτρεπτή η αναδρομική κανονιστική ρύθμιση, εκτός αν την επιτρέπει ρητώς ο εξουσιοδοτικός νόμος ή σαφώς προκύπτει από αυτόν (ΟλΣΤΕ 3659/1980, ΣΤΕ 1073/1998, 4914/1987). Επομένως, σε περίπτωση μη επιτρεπτής εκδόσεως κανονιστικής αποφάσεως με αναδρομική ισχύ, η απόφαση αυτή είναι ανίσχυρη και καθιστά ακυρωτές και τις κατ' εφαρμογή της εκδοθείσες ατομικές. Στην εν προκειμένω ενδιαφέρουσα περίπτωση, η προπαρατεθείσα εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 41 του ν.1249/1982 δεν επιτρέπει τον αναδρομικό προσδιορισμό ή την αναπροσαρμογή της φορολογητέας αξίας των ακινήτων.

β. Εξ άλλου, κατά το άρθρο 95§5 του Συντάγματος, η Διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, η παράβαση δε της υποχρεώσεως αυτής δημιουργεί ευθύνη για κάθε υπαίτιο όργανο, όπως ο νόμος ορίζει. Περαιτέρω, στο άρθρο 50 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) ορίζεται ότι η απόφαση που δέχεται την αίτηση ακυρώσεως απανγγέλλει την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως και συνεινάγεται τη νόμιμη κατάργησή της έναντι όλων, είτε πρόκειται για κανονιστική είτε πρόκειται για ατομική πράξη (παρ. 1), και ότι οι διοικητικές αρχές, σε εκτέλεση της υποχρεώσεως που επιβάλλει το ανωτέρω άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος, πρέπει να συμμορφώνονται, αναλόγως με κάθε περίπτωση, προς το περιεχόμενο της αποφάσεως του Συμβουλίου, είτε με θετική ενέργεια είτε απέχοντας από κάθε ενέργεια αντίθετη προς τα κριθέντα από το Δικαστήριο αυτό. Ο παραβάτης, εκτός από τη δίωξη κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα, υπέχει και προσωπική ευθύνη για αποζημίωση (παρ. 4).

Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, η Διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Περαιτέρω δε, όταν η Διοίκηση συμμορφώνεται προς ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, έχει υποχρέωση όχι μόνο να θεωρήσει ως ανίσχυρη και μη υφισταμένη νομικώς τη διοικητική πράξη που ακυρώθηκε, αλλά να προβεί και σε θετικές ενέργειες για την αναμόρφωση της νομικής καταστάσεως που προέκυψε αμέσως ή εμμέσως από την ακυρωθείσα πράξη, ανακαλούσα ή τροποποιούσα τις

σχετικές, εκδοθείσες εν τω μεταξύ πράξεις ή εκδίδουσα άλλες με αναδρομική ισχύ, για να αποκαταστήσει τα πράγματα στη θέση στην οποία θα ευρίσκοντο αν εξ αρχής δεν είχε εκδοθεί η ακυρωθείσα πράξη. Στην περίπτωση ειδικότερα που η διοικητική πράξη ακυρώθηκε για τυπικές πλημμέλειες, η Διοίκηση δύναται, κατ' ενάσκηση της διακριτικής της ευχερείας, να επαναλάβει την κρίση της για τη ρύθμιση της συγκεκριμένης σχέσεως αναδρομικώς και να εκδώσει νέα πράξη του αυτού αντικειμένου με την ακυρωθείσα, πρέπει, όμως, να αιτιολογήσει νομίμως και επαρκώς τη νέα κρίση της, βάσει της ακυρωτικής αποφάσεως ή βάσει στοιχείων που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο έρευνας και κρίσεως από τον ακυρωτικό δικαστή, ασχέτως αν τα στοιχεία αυτά ήταν γνωστά ή όχι στη Διοίκηση. Σε κάθε δε περίπτωση, η νέα κρίση της Διοικήσεως πρέπει να μην αντίκειται σε όσα έχουν κριθεί από την ακυρωτική απόφαση και να εκφέρεται ενόψει του νομικού και πραγματικού καθεστώτος του χρόνου εκδόσεως της ακυρωθείσας πράξεως (ΣΤΕ 3320/2003, 3214/2001 κ.ά.).

III. Εφαρμογή των διατάξεων

1. Με βάση τα ανωτέρω γενόμενα δεκτά επί της ερμηνείας των εφαρμοστέων διατάξεων, υπό το πρίσμα της υπ' αριθμ. 465/2012 γνωμοδοτήσεως της Ολομελείας του ΝΣΚ και υπό το προεκτεθέν στην παράγραφο I της παρούσης πραγματικό, η Διοίκηση δύναται να εκδώσει νέες πράξεις αναπροσαρμογής των τιμών ακινήτων του Δήμου Ψυχικού και να προσδώσει σε αυτές αναδρομική ισχύ μόνον καθόσον αφορά τις ακυρωθείσες, για τυπικούς λόγους, με τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας πράξεις της, απαλλαγμένες απο τις πλημμέλειες των ακυρωθεισών, εκφέροντας προς τούτο νέα αιτιολογημένη κρίση κατά τα ήδη εκτεθέντα ανωτέρω στην οικεία θέση, η δε ισχύς των νέων πράξεων μπορεί να αναδράμει στον χρόνο ενάρξεως ισχύος κάθε μίας των ακυρωθεισών.

2. Αντιθέτως, σε περίπτωση εκδόσεως πράξεων αναπροσαρμογής των τιμών ακινήτων του Δήμου Ψυχικού, στα οποία δεν αφορούσαν οι ακυρωθείσες με τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας πράξεις, δεν είναι επιτρεπτή η πρόσδοση αναδρομικής ισχύος, τυχόν δ' εκδοθησόμενες θα είναι ανίσχυρες κατά το μέρος που αναδράμουν σε χρόνο προ της απαιτούμενης δημοσιεύσεώς τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθιστώντας ηκυρωτέες και τις τυχόν κατ' εφαρμογή τους εκδοθησόμενες ατομικές πράξεις. Επομένως, στην περίπτωση αυτή, παρέλκει ως

αλυσιτελής η αξιολόγηση από τις φορολογικές υπηρεσίες των φορολογικών επιπτώσεων.

IV. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει η ως άνω (παράγραφος III) διδομένη απάντηση.

Θεωρήθηκε:

Αθήνα 22α Ιανουαρίου 2013

Ο Προεδρεύων του Τμήματος
και Εισηγητής

Αλέξανδρος Γερ. Καραγιάννης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους